



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### De Perfectionibus Moribusque Divinis Libri XIV

Lessius, Leonardus

Antverpiae, 1620

Cap. III. Ratione eiusdem infinitatis omnia de Deo affirmari quodam modo  
& negari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46817](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46817)

nens, est (vt ita dicam) infinite profundus, & infinite latus. Infinite profundus, quatenus eius perfectio est veluti intensiue infinita: infinite latus, quatenus ex vi perfectionis intensiue se extendit ad infinitam entis latitudinem. Itaque vt perfecte tota vis eius penetretur, debet ita cognosci vt ad infinita se extendit, sic vt ex vi illius cognitionis distincto, perfecte, & simul, videantur omnes ipsius conceptiones, omnia consilia, omnia decreta, & omnia quae ipse potest facere, vel decernere, vel permittere, vel impedire. Quae cum infinitis infinita sint, & in infinito profundo lateant: non possunt quouis lumine gloriae videri, cum hoc ad simplicem Dei visionem necessarium sit: sed vel requiritur lumen gloriae infinitum, quod neque esse potest, neque a subiecto creato suscipi: vel certe requiritur lumen altioris ordinis, quam sit lumen gloriae, quale etiam dari non potest, cum lumen gloriae sit ordinis diuini ac plane supremi. Perspicuum est ergo, Deum a nulla creatura comprehensiue cognosci posse, & omnem visionem Beatorum, etiam si clara sit, infinite ab ipsius comprehensione vinci & distare.

15 Quam infinitam distantiam inter simplicem visionem & comprehensionem considerantes multi Patres, insinuant, Deum, vti in se est, a creatura, imò nec ab Angelis beatis videri posse: nimirum plene, perfecte, comprehensiue. Omnis enim visio Dei, etiam Angelica est imperfecta, & quasi per similitudinem respectu comprehensionis, quae sola est completa Dei visio. Non enim ignorare poterant sancti Patres Ecclesiae lumina doctrinam Catholicam clare in Scripturis expressam, nos in futura vita Deum visuros clare sicuti est, *facie ad faciem, non ex parte, non in enigmate, sed sicut ab ipso cogniti sumus, & sicut ipse est.*

Chryso-  
stomus.  
Theodore-  
tus.  
Basilius.  
Eusebius.  
Ambrosius.  
Hieronymus  
Gregorius  
Nyssenus.  
Mat. 5. & 18.  
1. Cor. 13.  
1. Ioan. 3.

## CAPVT III.

*Ratione eiusdem infinitatis omnia de Deo affirmari  
quodam modo & negari.*

16 **R**URSUS ex vi huius eminentis complexionis proficere vt omnia de Deo affirmantur, & omnia rursus quadam ratione negentur, tradunt Theologi, & in primis S. Dionysius lib. De diuinis nominibus cap. 1. & 13. & lib. Mysticae Theol. cap. 4. & 5. & alibi saepe. *Affirmantur*, quia omnia sunt in ipso formaliter vel eminenter. Hinc dicitur potentia, sapientia, bonitas, veritas, lux, sanctitas,

Quomodo  
omnia de  
Deo affir-  
mantur.

iustitia, misericordia, beatitudo, vita omnium uiuentium, esse omnium existentium, omnium perfectio, pulchritudo, mensura, ratio, salus, conseruatio. Vnde D. Bernardus lib. De confid. *Quid est Deus? voluntas omnipotens, beneuolentissima virtus, lumen aeternum, incommutabilis ratio, aeterna beatitudo.* Et infra: *Amat ut charitas, nouit ut veritas, iudicat ut equitas, dominatur ut maiestas, regit ut principium, operatur ut virtus, tuetur ut salus, reuelat ut lux, assistit ut pietas, &c.* & S. Anselmus in Monologio cap. 15. vide supra n. 7. Et quamuis plurima rerum nomina illi non tribuantur, ob imperfectionem quam inuoluunt, tamen omnes rerum species, & omnia indiuidua sunt in ipso eminenter secundum sua prototypa, & veluti primæua & aeterna semina, ex quorum vi pullularunt, atque adeo sunt in ipso intrinsecè, non quidem secundum suum esse formale & essentialiter, sed secundum esse suum eminenter & superessentialiter. Vnde ipse est omnia & singula eminenter & superessentialiter.

*Quomodo  
omnia negentur.*

Negantur de ipso omnia, quia ipse est supra omnem rationem, 17 & speciem creatæ menti conceptibilem. Sic Dionysius cap. vlt. De myst. Theolog. dicit Deum esse *non substantiam, non vitam, non lucem, non sensum, non mentem, non sapientiam, non bonitatem, non Deitatem, sed quiddam his omnibus eminentius & præstantius.* Ratio est, quia omnia ista, quatenus menti creatæ sunt comprehensibilia & nominabilia, habent conceptus obiectiuos limitatos in ratione entis: *limitatos*, inquam, non ex parte rei quæ concipitur, sed ex parte modi concipiendi. Vnde ut sic concipiuntur, non includunt formaliter alias perfectiones. Ratio enim substantiæ ut à creatura concipitur, non includit rationem sapientiæ, aut ceteras perfectiones, nec contrà, sed quæque suum limitatum conceptum habet. Deus autem est ratio prorsus illimitata, vnde formaliter vel eminenter includit omnem perfectionem conceptibilem. Hanc rationem insinuat Dionys. De diuinis nominibus cap. 13. *Ὁ ὄντως ὄντων, ἢ τινὶ τῶν ὄντων συνειρησσομένων, ἐξ ἀρχῆς τῶν καθ' ἑαυτὰ καὶ λόγον καὶ νῦν κρυφίστην τῶν καθ' ἑαυτὰ καθ' ἑαυτῶν, καθ' ἑαυτῶν ἀφύπνιστον.* Nihil eorum quæ sunt, aut eorum quæ alicui existentium sunt cognita, explicat arcanum illud, omnem rationem & intellectum superans, superdeditatis superessentialiter supra omnia superexistens. Ex quo loco clarè probatur, Deum ut in se est, non posse videri per speciem creatam quæ illum obiectiuè repræsentet: quo modo videtur intelligendus S. Thomas 1. p. q. 12. art. 2. Notandus hîc mirabilis & plusquam huma-

humanus modus loquendi S. Dionysij, ad exprimendam suorum conceptuum sublimitatem, & eminentiam Diuinitatis insignitam supra omnia mente creata comprehensibilia. Simili modo idem Dionysius vocat sapē Deum *καρῶνος ἑσθῶν*, *essentiam superessentialem*, nimirū quia est essentia seu substantia eminentior omni essentia conceptibili à creaturā. Porro vocat illum *καρὰ γὰθον ἀγαθότητα, καὶ καρῶθειον θεότηα*, bonitatem & Diuinitatem omni bonitate & Deitate conceptibili eminentiorem. Simili modo exponenda sunt omnia nomina composita ex particula *καρ*, vt *καρὰ φῶς*, *καρὰ ἀρχή*, *καρὰ δόξα*, &c. id est, *omni luce*, *omni principio*, *omni perfectione excellentior*. Illud enim *καρ*, & *super* in compositione designant excellentiam supra omnem modum intelligibilem menti creatæ apud Dionysium. Ob eandem causam lib. De diuin. nom. cap. 2. §. 1. vocat Deum *πάντων θεῶν ἡ ἀπάντων ἀφαίρεσις*, *omnium positionem*, & *omnium ablationem*, quia eminenter ponit omnia, tamquam omnia continens, & formaliter omnia aufert: quia ratio propria qua Deus est, excludit ab ipso omnem formalem rationem à creatura mente comprehensibilem.

Via particula *καρ* sig. super.

- 18 Hinc patet, omnes perfectiones, quæ Deo tribuuntur absque Metaphora, dupliciter in ipso contineri, formaliter & eminenter. *Formaliter*, si spectentur secundum proprium conceptum, quo à Deo & à Beatis concipiuntur, qui est illimitatus in genere entis. *Eminenter*, si considerentur secundum conceptus proprios quos habent, vt à creaturis absque lumine gloriæ apprehenduntur, etsi enim res concepta sit propriè in Deo, non tamen cum eo modo & limitatione sub qua concipitur.

Perfectiones dupliciter existunt in Deo.

## CAPVT IV.

*Continere eminenter quid postulet.*

VT melius intelligatur quomodo Deus omnia eminenter contineat, & omnia in ipso existant & præexistant, explicandum est, quænam ad eminentem complexionem seu continentiam requirantur.

Continere eminenter.

- 19 In rebus creatis vt aliud in alio eminenter contineri dicatur, duo requiri videntur. Primum est, vt id quod continet sit præstantioris naturæ quàm id quod continetur. Si enim non est præstantius, non est ratio cur illud dicatur esse in eo eminentiori modo quàm in seipso.

ipso.